

LAND DEGRADATION NEUTRALITY – LDN

KONCEPT NEUTRALNOSTI DEGRADACIJE ZEMLJIŠTA

U septembru 2015. godine, Generalna Skupština Ujedinjenih Nacija usvojila je “Agendu za održivi razvoj 2030”, koja obuhvata 17 ciljeva održivog razvoja (Sustainable Development Goals - SDG) i 169 podciljeva. SDG 15 podstiče zemlje da zaštite, obnove i promoviraju održivo korištenje kopnenih ekosistema, da upravljaju šumama na održiv način, da se bore protiv dezertifikacije, kao i da zaustave i obrnu smjer degradacije zemljišta i zaustave gubitak biološke raznolikosti. Cilj 15.3 ima zadatak da se “bore protiv dezertifikacije, radi na obnovi degradiranog zemljišta, uključujući zemljišta pogođena dezertifikacijom, sušom i poplavama, te da teži postizanju neutralnog svijeta u pogledu degradacije zemljišta” do 2030. godine.

Na COP 12 (The Conference of the Parties – COP) Konvencije Ujedinjenih Nacija za borbu protiv dezertifikacije i degradacije zemljišta (The United Nations Convention to Combat Desertification - UNCCD), održanoj u Ankari, Turska, u oktobru 2015. godine sa velikim entuzijazmom prihvaćen je SDG cilj 15.3 i koncept Neutralnosti zemljišne degradacije (Land Degradation Neutrality - LDN) kao snažan mehanizam i sredstvo za upravljanje i provođenja ciljeva Konvencije.

Konvencija definiše neutralnost degradacije zemljišta kao **“stanje u kojem količina i kvaliteta zemljišnih resursa potrebnih za podržavanje funkcija i usluga ekosistema, kao i povećanje sigurnosti hrane ostaje stabilno ili se povećava u okviru određenih vremenskih i prostornih skala i ekosistema”**. Za UNCCD, svrha ovakve definicije je da se ona primijeni na ugrožena područja definirana u tekstu Konvencije. Za ove svrhe u procesu je izrada LDN konceptualnog okvira koji bi trebao usmjeravati zemlje u operacionalizaciji ove definicije za šta je zadužen Komitet za nauku i tehnologiju (The Committee on Science and Technology – CST).

Na COP 12 sve zemlje članice ove Konvencije su pozvane da formulišu svoje programe za postizanje LDN ciljeva na dobrovoljnoj osnovi. Od UNCCD-ovih tijela je zatraženo da daju smjernice za formulisanje državnih LDN ciljeva i omoguće korištenje UNCCD-ovog okvira indikatora kao doprinos praćenju, evaluaciji i komunikaciji o napredovanju prema postavljenim državnim LDN ciljevima.

Kao odgovor na odluke koje je donio COP 12, Globalni mehanizam (Global Mechanism - GM) UNCCD-a uspostavio je Program za postavljanje LDN ciljeva (LDN Target Setting Programme - TSP), koji za zadatak ima pružanje podrške zemljama u definiranju njihovih državnih LDN ciljeva i pripadajućih mjera. Postojeći dokument “Postavljanje ciljeva za neutralnost zemljišne degradacije – stručni vodič” izradili su GM i Sekretarijat UNCCD-a kako bi osigurali operativne smjernice o tome kako definirati državne polazne

osnove, identificirati dobrovoljne ciljeve i pripadajuće mjere za postizanje LDN-a do 2030. godine, ali i pratiti napredovanje ka LDN ciljevima.

Neutralnost degradacije zemljišta (LDN) je nova inicijativa koja za cilj ima zaustavljanje aktivnog gubitka zdravog zemljišta usljed njegove degradacije. Za razliku od ranijih pristupa, LDN postavlja za cilj upravljanje degradacijom zemljišta promovirajući dvosmjerni pristup mjera za izbjegavanje ili smanjivanje degradacije zemljišta, zajedno sa mjerama za okretanje toka (poništanje efekata) ranije degradacije. Cilj je da se gubici uravnoteže vremenom, kako bi se postiglo stanje u kojem nema neto gubitka zdravog zemljišta. Ciljevi LDN su:

- održati, tj. poboljšati usluge ekosistema;
- održati ili poboljšati produktivnost kako bi se poboljšala sigurnost hrane;
- povećati otpornost zemljišta i stanovništva koje ovisi o zemljištu;
- tražiti sinergiju sa drugim ciljevima zaštite okoliša;
- ojačati odgovorno upravljanje korištenjem zemljišta.

LDN nije samostalan proces, nego treba biti ugrađen u glavni državni politički razvojni proces svake zemlje. Za postizanje LDN ciljeva, kao doprinosa neutralnoj degradaciji zemljišta do 2030. godine, kao i dostizanja održivih razvojnih ciljeva SDG, potrebno je aktivno uključivanje i snažna podrška države, te svih aktera, grupa i sektora koji utiču na zemljišne resurse.

Bosna i Hercegovina je jedna od 102 zemlje koja je dobrovoljno uzela učešće u LDN procesu, a učesnici u LDN aktivnostima u BiH su prof. dr Mihajlo Marković UNCCD NFP u BiH i koordinator LDN procesa, prof. dr Hamid Čustović, UNCCD CST predsjedavajući Komiteta za nauku i tehnologiju, zatim doc. dr Melisa Ljuša, LDN konsultant za Federaciju BiH, i doc. dr Marijana Kapović Solomun, LDN konsultant za Republiku Srpsku.

Više o LDN konceptu možete pronaći na sljedećoj web stranici:

<http://www.unccd.int/en/programmes/RioConventions/RioPlus20/Pages/Land-DegradationNeutralWorld.aspx>